

tissime ostendimus supra in corpore, quod est eadem doctrina et mens expressa ab Ecclesia in Bulla dogmatica. Nihil ergo in hac parte superest difficultatis. Et per hoc patet responsio ad quintum quod desumitur ex hoc ipso capite, scilicet ex necessitate redemptionis, de qua abunde diximus.

Ad sextum dicendum quod ex professo tractavimus de sanctificatione B. Virginis juxta litteram et mentem Divi Thomæ, comparando ea quæ scripsit de sanctificatione B. Virginis cum his quæ scripsit de sanctificatione Christi, et ibi, citra omnem dubitationem, ostensum est cum ipsis verbis Sti. Doctoris in hac eadem quæstione 27, de qua sumptum est argumentum, quod nec per vim hujus verbi *Sanctificationis*, nec per usum quo adhibitum est a Sto. Doctore aliud aliud significatur, nisi infusio gratiæ, dicente quod: "Sanctificatio de qua loquimur non fit nisi per gratiam ejus subjectum est creatura rationalis;" minime autem intenditur a Sto. Doctore quod B. Virgo fuerit in peccato formaliter sumpto neque per instans alicujus temporis; ut ibidem ostendimus. Et ex hoc sequitur responsio ad septimum.

Ad septimum ergo dicendum, quod juxta verba Divi Thomæ, sanctificatio B. Virginis non potuit esse ante animationem, quia capax nondum erat ad recipiendam gratiam, quæ non recipitur nisi in anima, juxta ea quæ dicuntur in quæstione 27, III partis citata. Sed neque in instanti animationis, quia juxta litteram Divi Thomæ in quæstione citata 27, "subjectum sanctificationis est creatura rationalis; sed per prius, prioritate non temporis sed naturæ, est esse subjectum sanctificationis, quam recipere sanctificationem, "quæ non fit nisi per gratiam," quæ juxta doctrinam Divi Thomæ, est qualitas, et omnibus notum est, juxta Philosophiam Angelici in logica et metaphysica, quod qualitas non recipitur nisi in subjecto, nec potest esse absque subjecto. Merito ergo dicit quod neque in instanti animationis, quia animatio, pro priori, prioritate non temporis sed naturæ, requiritur ad subjectum hujus qualitatis, scilicet gratiæ, quod non est nisi creatura rationalis. Hoc evidentissimum est in Philosophia et mente Angelici Doctoris: quod autem additur in textu, *ne per gratiam nunc sibi infusam conservaretur, ne culpam originalem*

incurreret, in quibus instantia et maxima difficultas inesse videtur, ex supra dictis bene perspectis solvitur abs ulla hæsitatione: constat enim juxta mentem D. Thomæ supra ostensam, quod prius fuit inesse debitum contrahendi peccatum originale, ut B. Virgo comprehenderetur in redemptione, et sic pertineret ad Christum; esset ergo inconveniens juxta hanc mentem quod gratia præveniens qua præservata est a contrahendo actualiter et formaliter tale peccatum, et qua redempta est ab illo per Christum, esset inquam inconveniens, quod impediret tale debitum, quia impediret etiam illius redemptionem, et excluderet illam a Christo Redemptore. Quod autem hoc unice intendat Sanctus Doctor, manifestissime appareat ex tota ejus mente, quæ sita est in adstruendo maxima privilegia B. Virginis, salvis privilegiis Christi, ut ex dictis patet. Manet ergo integra doctrina deffinita ab Ecclesia in Bulla dogmatica in mente juxta quam scripsit Divus Thomas.

CONCLUSIO.

Absoluto jam Articulo præcedenti, totam quæstionem paucis verbis finiendam reassumamus. Subjectum nobis propositum fuit investigare mentem Divi Thomæ de Immaculata B. Virginis Mariae Conceptione, nuper inter fidei dogmata a SS. Pio PP. IX toto plaudente terrarum orbe collocata. Ad quod nihil oportunius nobis visum fuit quam methodum Divi Thomæ, pro nostra tenuitate in proposita disquisitione aliquatenus saltem imitari; prout et fecimus inquirendo, primo, omnia et singula quæ in operibus Divi Thomæ prout nunc evulgatis existunt, adversari vel in specie videntur, et proponendo ea absque ulla dissimulatione, immo logice et scholastice arguendo: secundo, eadem diligentia monstravimus testimonium favorable quod opponi in argumento *Sed contra* oportebat: tertio, disquisitionem instituimus, inquirendo theologice de mente Ecclesiæ in deffinitione dogmatica, prout et fecimus ex ipsa Bulla Pii IX et Literis Apostolicis in ipsa citatis, rigorose signifi-